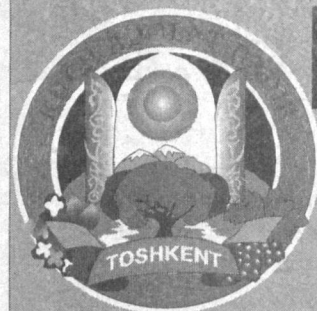

ТОШКЕНТ

Газета 1998 йил 1 июлдан
чиқарилган

Шаҳар ижтимоий-
саноат газетаси

ОҚШОМИ

№ 38 (9.076)

1998 йил

3 апрель, жума

Сотувда эркин нархда

Тошкентда
тайёрланган

БЕЖИРИМ ПОЙАБЗАЛЛАР

«Апта» қўшма кор-
хонасининг намуна-
лар залига қўйилган
поябзалларни бир-
ма-бир қўздан кечи-
риб, тўғриси мамла-
катимизда ҳам си-
фатли ва бежирим
оёқ кийимлари
тайёрланаётганидан
қувониб кетдик.

1998 — Оппа йил

ОППА КОДЕКСИ ПОЙИХАСИ — УМУМХАЛҚ МУХОКАМАСИДА

Маълумки, биринчи ча-
қириб Ўзбекистон Респуб-
ликаси Олий Мажлисининг
10-сессиясида Ойла кодекси
... лойиҳаси биринчи
ўқишда маъқулланиб, маъ-
қур ҳужжат умумхалқ му-
хокамасига ҳавола этилган
эди.

Айни кунларда Тошкент
шаҳар ҳокимлиги ва шаҳар
хотин-қизлар кўмитаси бош-
чилигида оила манфаатлари-
ни таъминлаш борасида
1998 йилда амалга оширила-
диган тадбирлар Давлат дас-
тури бўйича пойтахтимизни-
нг барча туманларида ана шу
кодекси лойиҳаси кенг муҳо-
кама этилмоқда.

Шайхонтоҳур туман ҳоким-
лигида Ойла кодекси лойи-
ҳаси муҳокамасига бағишлан-
ган туман фаолларининг йи-
ғилиши бўлиб ўтди.

Унда Тошкент шаҳар ҳоки-
мининг ўринбосари, шаҳар
хотин-қизлар кўмитасининг
раиси Ф. Абдураҳимова, ша-
ҳар Адлия бошқармаси бош-
лиғи ўринбосари, шаҳар ФХ-
ДБ бўлими бошлиғи Г. Ино-
мов, туман ҳокими А. Тў-
таев, маҳалла оқсоқоллари
хотин-қизлар кенгаши раис-
лари, «Маънавият ва маъри-
фат», «Қамолот», «Соғлом ав-
лод учун» жамиятлари, «Ки-
зил ярим ой» жамияти, халқ
таълими, соғлиқни сақлаш,

май, балки маҳсулот сифатига,
меҳнат унумдорлигига ҳам таъ-
сир этади.

— Бундай сифатли маҳсулот-
ларни ишлаб чиқариш кишига
ўзгача завқ бағишлайди, — дей-
ди ишчи Алишер Абдураимов. —
Чунки бундай бежирим ва ке-
ракли пойабзал ҳеч қачон дўкон-
ларда чанг босиб туриб қол-
майди. Маҳсулотимизнинг бозо-
ри чаклон бўлса, биз ҳам мод-
дий манфаатдор бўламиз.

Республика улгуржи савдо яр-
маркасида қўшма корхона маҳ-
сулотларини ички бозорда со-
тиш учун бир қанча шартнома-
лар имзоланди. Айни кунларда
ана шу шартнома мажбуриятла-
рини бажариш йўлида қизгин
сай-ҳаракатлар давом этмоқда.
Шу билан бирга йил охиригача
3 миллион сўмлик маҳсулотни
экспорт қилиш ҳам қўзда тутил-
ган.

Шарифа ИЛЁСОВА.

СУРАТЛАРДА: қолипловчи
Азиз Қосимов ўз ишини сидқи-
дандан адо этади; моҳир ишчи
Алишер Абдураимов сифатга
алоҳида эътибор қаратади; қиз-
гин меҳнат давом этмоқда.

Рустам Шарипов
олган суратлар.

— Қўшма корхона ташкил
этилганига ҳали кўп вақт бўл-
гани йўқ, — дейди жамоа бош
директори Ширин Алихонова. —
Мана шу ўтган 8 ойдан ортқ
вақт мобайнида 28 минг жуфт-
дан ортқ пойабзал ишлаб чи-
қарилди. Хориж технологияси
асосида тайёрланаётган эркак-
лар ва аёллар пойабзаллари
ўзининг бежиримлиги, сифати
ҳамда бирмунча арзонлиги би-
лан ҳам харидор эътиборини
тортади. Зеро, бизнинг мақса-
димиз ҳам шу. Аввало респуб-
ликаимиз аҳолисининг сифатли,
импорт ўрнини боса оладиган
оёқ кийимига бўлган талабини
қондириш. Шу билан бирга
маҳсулотларимизнинг рақобат-
бардошлигини таъминлаб, хо-
риж бозорига чиқиш. Экспорт
эвазига фойда олиб, ишлаб чи-
қаришни янада ривожланти-
риш.

Корхонага Италиядан келти-
рилган дастгоҳлар ўрнатилган
бўлиб, уни бошқарадиган хо-
димларнинг 6 нафари шу дав-
латда махсус тайёргарликдан
ўтишди. Четдан келтирилган
хом ашё ҳисобига жамоада 16
турдаги эркаклар ҳамда 6 хил-
даги аёллар пойабзали ишлаб
чиқарилмоқда. Тайёрланаётган

оёқ кийимлари замонавий ҳам-
да чидамли бўлишига эришиши
айни кунда корхона ишчи-хиз-
матчиларининг бош мақсадидир.
Улар ўзимизнинг табиий хом
ашё ҳисобига ҳам чиройли маҳ-
сулот ишлаб чиқариш йўлида
изланмоқдалар.

Бу йил пойабзалчилар 600 ми-
нг жуфт оёқ кийими тайёрлаш-
ни режаланган. Бичув цехига
ўрнатилган 15 та пресс тўла қув-

ват билан ишламоқда. Бир сме-
нада бичувчи 120-160 жуфт
поябзалнинг устки ва ички қи-
смлари тайёрлайди.
Цехлардаги жуда кўплаб жа-
раёнлар автоматлашган бўлиб,
бу ишчи кучи ва вақтини тежа-
шга имконият яратади. Уч бўлак-
ли конвейердан бирданига уч
хил турдаги пойабзал моделла-
ри чиқарилади. Бу ишлаб чиқа-
риш суръатини оширибгина қол-

Махсус «Оқшом» учун

«РАДИУС» ДАСТУРИ

бутун дунё фаровонлигига хизмат қилади

— Шаҳримизга қилинган ташрифни-
нг мақсади ҳақида, «Радиус» дастури
ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ташрифнинг асосий мақсади си-
фатида мен «Радиус» дастурини ҳаётга
жорий этишга масъул бўлган мутахассислар
билан мустаҳкам алоқалар ўрнатиш деб
атаган бўлар эдим. Маълумки, бу дастур
вайронагарчиликларнинг олдини олиш
усулларини ишлаб чиқишнинг кўзда ту-
тати. 1964 йили Япониянинг Ниигата шаҳрида
юз берган кучли вайроналарга олиб кел-
ган зилзиладан сўнг бизнинг олимларимиз
шу нарсани ишонч ҳосил қилдиларки, зил-
зилаларнинг қисқа муддатда маълумотла-
рини билиш мумкин экан ва шу масала
бўйича, яъни уларни олдиндан айтиш
муаммолари билан янада жиддийроқ шу-
ғуллана бошладилар. Япониянинг барча
ороллари бўйича сейсмоускуналар ўрна-
тилган. Бу ускуналар ер остида юз бераёт-
ган турли-туман жараёнларни кузатиб ту-
риш имконини беради. Лекин таассуфлар
бўлсинки, 35 йил мобайнида олиб бори-
лган синчков ва жиддий ишлардан кейин
олимлар зилзилалардан дарак бериши си-
галлар йўқ, деган хулосага келдилар. Қис-
қа муддатли маълумотлар қилишнинг им-
конияти йўқ. Бизнинг ягона ва бош вази-
фамиз — зилзилаларнинг вайронагарчилик
келтирадиган оқибатлари ҳақида оғохлан-
тиришдир. Яъни катта миқёсдаги ҳалокат-
ларнинг, одамларнинг қурбон бўлишидан
ҳоли бўлишдир. Ана шу ишнинг улдасидан
биз чиқамиз ва уни қилишимиз даркор.
«Радиус» дастури ўз ичига жуда ҳам тур-
ли-туман бўлган тадбирларни олади. Яъни,
компьютер модели учун машина графика-
сини дастурий таъминлаш, турли қурилма-
даги юз бериши мумкин бўлган зилзила-

лар зарарини ифода қилиш, сценарийлар-
ни тайёрлашга раҳбарлик қилиш, зилзи-
лалар пайтида одамлар ўзларини қандай
тутишлари кераклиги тўғрисидаги ҳужжат-
ли фильмларни суратга олиш, шаҳар ку-
рилишларини яхшилаш режаларини ишлаб
чиқиш, мустаҳкам бўлмаган биноларни му-
стаҳкамлаш, кўтқарувчилар бригадаларини
ташкил этиш каби вазифалар ана шулар
жумласидандир. Бинобарин барча тизим-
даги шахарларнинг, жамоатчилик, матбуот-
нинг ўзаро ҳамкорлиги ва алоқаси катта
аҳамият касб этади.

— Жаноб Судо, дастурда бир қанча
шаҳарлар катнашмоқда. айтингчи, бу
шаҳарлар қай йўсин ва мезонлар би-
лан танланган?

— Бу дастур бутун дунёдаги сейсмик жи-
хатдан хавфли бўлган ҳудудга қирадиган
шаҳарлар учун очилди. Биз жаҳоннинг 58
шаҳардан аризалар олдик ва фақатгина ду-
нингнинг 9 шаҳрини дастури амалга оши-
риш ҳуқуқи учун танлаб олдик. Бинобарин
фақатгина 4 та шаҳарни, шулар қаторида
Тошкент шаҳрини ҳам тўла дастур бўйича
олдик. Шунинг алоҳида таъкидлаш кераки,
«Радиус» дастури БМТ томонидан маблаг
билан таъминланади. Лекин у у ёки бу
шаҳар, давлатга қўрсатиладиган молиявий
ёрдам эмасдир. У бутун дунё фаровонлиги
учун ишлайди.

Иштароқчи шахарларни олиш чоғида
қўшма жихатлар ва мезонлар эътиборга
олинди. Яъни минтақанинг сейсмик томон-
лари, мутахассисларнинг малакаси шаҳар
ҳокимларининг манфаатдорлиги ва энг му-
ҳими лойиҳани амалга ошириш жараёни-
да биз қандай натижаларни қўлга кирити-
шимиз мумкинлиги эътиборга олинди. Тош-
кентнинг «Радиус» дастури бўйича тадқи-

қотлар учун танлаб олинганлиги табиийки,
тасодирий ҳол эмас. Сизнинг пойтахтин-
гиз олимлари, мутахассислари маҳаллий
ҳокимиятнинг, жамоатчиликнинг, матбуот-
нинг қўллаб-қувватлаши билан бизнинг шу
нарсани ишонч ҳосил қилишга умид қиламиз.
— Жаноб Судо, Тошкент ҳақидаги,
унинг одамлари ҳақидаги сизнинг шах-
сий таассуротларингиз қандай?

— Менинг сизнинг шахарингизга иккинчи
мартта ташриф буюришим. Биринчи марта бу
ерга 1979 йили, Газли зилзиласи бўйича
маълумотлар билан танишганим келган эдим.
Мен ўшанда бу ерга рафқам ва ёш ўғлим
билан келган эдим. Ўғлим ҳозир талаба.
Тошкент жуда ҳам ўзгариб кетди. У
катта қурилиш майдонига айланибди. Ле-
кин шахарингизнинг одамлари ўзгармабди.
Улар ҳамон меҳмондўст, дўстларга такал-
луфли ва чиройли ҳамда файзли кишилар-
дир. Мен 18 йил муқаддам Тошкентда иш-
лаган ҳамкасбларим билан учрашдим. Биз
ана шу учрашувлардан жуда ҳам мамнун
бўлдик. Бугунги кунда ҳам биргаликда иш-
лашимиз қувонч башх этади.

СУРАТДА: Токио университети табиий
офатларнинг оқибатларини бартараф этиш
бўйича халқаро марказ директори, профес-
сор Кен Судо.

Рашид Галиев олган сурат.

Тошкентда БМТ лойиҳаси дои-
расида табиий офатларни қискар-
тириш бўйича халқаро декада (ЮН-
ДР)нинг «Радиус» дастури фо-
лини қўрсата бошлади. «Оқшом» га-
зетаси бундан олдинги сонда ха-
бар бериб ўтганидек, Тошкентда
Токио университети табиий офат-
ларнинг оқибатларини бартараф
этиш бўйича халқаро марказ ди-
ректору, «Радиус» бошқармасининг
Тошкентдаги қўмитаси ҳамраи-
си Кен Судо меҳмон бўлиб туриб-
ди. Бугун биз «Оқшом» газетаси
муштарийлари эътиборига жаноб
Судо билан қилинган суҳбатни ха-
вола этмоқдамиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР
МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ
**ДАМ ОЛИШ КУНИНИ 1998 ЙИЛ 4 АПРЕЛЬ ШАНБАДАН
6 АПРЕЛЬ ДУШАНБАГА КУЧИРИШ ТЎҒРИСИДА**
Ийд ал-Адхо — Қурбон ҳайитини байрам қилиш муноса-
бати билан ҳамда меҳнатқашларнинг дам олиши учун қўлай
шарт-шароитлар яратиш ва иш вақтидан оқилона фойдала-
ниш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилди:
Дам олиш куни 1998 йил 4 апрель шанбадан 6 апрель
душанбага қўчилсин.
Вазирлар
Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри, 1998 йил 2 апрель.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам
Каримов Франция Республикаси Ташқи ишлар ва-
зирлигининг Бош котиби Бертран Дюфурни қабул
қилди.
◆ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам
Каримов Корея Халқ Демократик Республикасининг
Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси
этиб тайинланган Ким Тхэ Самдан ва Молдованинг
Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб
тайинланган Николае Осмоескудан ишонч ёрқи-
ларини қабул қилиб олди.
◆ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам
Каримов номига Қурбон ҳайити байрами муноса-
бати билан Туркия Жумҳурияти, Бирлашган Араб
Амирликлари давлат ва ҳукумат раҳбарларидан энг
эзгу тилаклар изҳор этилган қутловлар келди.
◆ Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Европа
Тиклавиш ва тараққиёт банки директорлар кенга-
ши делегацияси аъзолари Вазирлар Маҳкамасига
ташриф буюрди. Делегация аъзолари шунингдек,
«Ўзбекнефтегаз» миллий корпорациясида бўлдилар.
Европалик банкирлар Молия вазирлигига, Марка-
зий банкка, Ташқи иқтисодий фаолият миллий бан-
кига ҳам ташриф буюрдилар.
◆ Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Франция
Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Бош котиби Бе-
ртран Дюфур Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар
вазирлиги Абдулазиз Комилов билан учрашди.
◆ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида бў-
либ ўтган Олий Мажлисининг ўн биринчи сессиясига
тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутат-
лар ишчи гуруҳининг биринчи мажлисида ишчи гу-
руҳи аъзолари олдида турган вазифалар ҳар то-
монлама муҳокама этилди.
◆ Тошкентда «Ўзбекистон — Франция дўстлик
жамияти»нинг таъсис мажлиси бўлиб ўтди. Маж-
лисида жамиятнинг Низомини қабул қилинди, унинг раҳ-
барлари сайланди.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

• Иқтисодиёт • Ижтимоий соҳа • Маданият

ЖАҲОНДА

◆ Арманистонда Президент сайловлари нихоя-
сига етди. Сайловларнинг иккинчи ҳал қилувчи бос-
қичи натижаларига кўра Бош вазир Роберт Кочарян
овозларнинг 60,99 фоизини олиб ғалаба қозонди.
◆ Украина парламентига бўлиб ўтган сайловлар-
нинг дастлабки натижаларига кўра унинг янги тар-
кибига 8 та партия кирган.
◆ Грузиянинг Зугдиди туманида полициячилар
билан бўлган отишмалар чоғида Президент Эдуард
Шеварднадзега суяқасд қилишда бош айбдорлар-
дан бири деб ҳисобланган ва БМТ ҳарбий кузату-
вичиларини гаровга олишда раҳбарлик қилган Г. Эсе-
буа ўлдирилди. Маълумки, гаровга олинганлар овоз
қилингандан кейин Г. Эсебуа яшириниб юрган ва
ҳозирга қадар қидирувда эди.
◆ Толиблар авиацияси Афғонистоннинг Бағлон
вилоятидаги Пули-Хумри шаҳрига бомба зарбалар-
ни берди. Ахборот маҳкамаларининг хабарларига
қараганда, уч аёл ва икки бола ҳалок бўлган. Стра-
тегик жиҳатдан муҳим бўлган ушбу аҳоли пункти
Кобулни мамлакатнинг шимолий қисми билан ўраб
туради. Қиши билан осойишта бўлиб турган бу ша-
ҳарга толиблар ўтган чоршанба кунини ҳужум бошла-
ган эдилар.
◆ Грузин-абхаз музокараларининг навбатдаги
босқичи натижасиз тугади.
◆ Ҳаж сафарига бораётган эронлик зиёратчи-
лар тушган автобус Туркиянинг жанубида бензин
ташийдиган машина билан тўқнашиб кетди. Ками-
да 27 йўловчи ҳалок бўлган, 8 йўловчи эса оғир
аҳволда.

Спорт

НИШОНЛАР БИЛАН ҚАЙТИШДИ

Қозғистоннинг пойтахти Оқмола шаҳрида кикбок-
сининг панкратион тури бўйича халқаро турнир бў-
либ ўтди. Унда Ботир Зокиров мубаҳбийлиги остида
тошкентлик улада спортчи — Шавкат Уроков, Акмал
Ақбаров ва Владислав Резниклар иштирок этди. Шу-
нис қувонарлики, кўпгина кучли спортчилар ўртаси-
да ҳамшаҳарларимиз муносиб қатнашди. Чунки,
Владислав Резник оғир вазндаги курашчилар ўртаси-
да олтин нишонга сазовор бўлди. Шавкат Уроков ик-
кинчи ўрин, Акмал Ақбаров эса учинчи ўринни банд
эти. Спортчиларимиз энди 8-10 апрель кунлари Тош-
кентда кикбоксининг фул контакт тури бўйича Ўз-
бекистон чемпионатида иштирок этишади.

ҚИРОП КУБОГИДА БЕЛЛАШИШАДИ

Таиланднинг Бангкок шаҳрида бокс бўйича қирол
кубоги мусобақалари бошланди. Бу нуфузли мусо-
бақа мубаҳбий Хасан Мухамедовнинг шоғирдлари
бўлиши халқаро мусобақаларда катта тажриба орт-
тирган 12 та етакчи чарм қўлқоп усталаримиз жўнаб
кетишди. Ўзбекистон терма жамоаси таркибидан
Рустам Рустамов, Алишер Раҳимов, Темур Тўлаков,
Тўлқин Турғунов, Темур Сулаймонов, Мухаммадқо-
дир Абдуллаев, Наримон Отаев, Асатулла Юнусов,
Дилшод Ербеков, Сергей Михайлов, Темур Иброхи-
мов ва оғир вазнда Лазиз Зокиров каби энг кучли
боксчиларимиз ўрин олган.

Шоҳалол ШОҚОСИМОВ.

МУШТАРИЙЛАР ДИҚҚАТИГА!
«Тошкент оқшоми» газетасининг навбатдаги сони
1998 йил 4 апрелда чиқади.

«Устоз» республика жамғармасы фаолияти-ни таъминлаш тўғрисидаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори Қадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастурни амалга оширадиган профессор ва ўқитувчилар тўғрисида ҳукуматимизнинг янги қарарлари бўлди. Жамғарманинг ижрочи директори Абдуҷаббор Абдуҷидов билан олиб борган суҳбатимиз «Устоз»нинг мақсад ва вазифалари ҳусусидир.

— Маълумки, замон талабларига ҳар томонлама жавоб берадиган малакали мутахассислар тайёрлаш учун таълим муассасалари юқори салоҳиятли профессор-ўқитувчиларга эга бўлиши керак. Ушбу заруратдан келиб чиқиб «Устоз» жамғармасы ташкил этилди. Жамғарманинг асосий мақсади олий, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари учун профессор-ўқитувчи кадрларни чет элдан етакчи ўқув ва илмий марказларда қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишдир. Шу жумладан жамғарма ёш педагогларни аниқлаб, уларнинг қобилиятини юксалтиришга ҳам эътибор қаратади. Ушбу ишларни амалга ошириш учун олий ва ўрта махсус таълим муассасалари томонидан тавсия этилган ва жамғарма грантларини олиш учун ўтказилган танловларда ғолиб чиққан педагог мутахассислар ўзимизда ва чет элларда, жумладан АҚШ, Буюк Британия, Германия, Франция, Япония ва Малайзияда қайта тайёрланади. Жамғармамиз томонидан хорижда ўқиш учун бериладиган грантларимиз уч хил: икки ойгача тажриба алмашиш, уч ойгача малака ошириш ва олти ойгача қайта тайёрлашдир. Чет эл тажрибасини ўрганганлар юртимизга келиб, билимларини амалга татиқ этишдан ташқари ўз ҳамкасбларининг ҳам малакасини оширишда.

— Жамғарма грантларини қўлга киритиш учун ўтказиладиган танлов иштирокчиларига қандай талаблар қўйилади?

— Танловларимизда иштирок этишга даъвогар ўқи-

Миллий дастур

«УСТОЗ»: ХОРИЖГА ЙўЛЛАНМАЛАР

тувчининг бир қанча жиҳатлари, хусусан илмий даражаси, маънавий-тарбиявий, ўқув-услубий фаолияти, илмий-тадқиқот ишлари, меҳнат интизоми, ёшларга устозлик қилганлиги, хорижий тилларни билиш даражаси ва компьютерда ишлаш кўникмаси эътиборда бўлади. Танловлар бир неча босқичда ўтказилади, дастлабки олий ўқув юртининг ўсида, кейин вилоятлар миқёсига чиқилади, кейин республика беллашуви уюштирилади. Иштирокчиларни баҳолаш рейтинг тизими асосида амалга оширилади. Биринчи босқичдан иккинчи босқичга рейтинг кўрсаткичи юқорилигига кўра ўқитувчиларнинг 25 фоизи чиқади. Танловда махсус тест усулларидадан фойдаланилади. Сўнгги босқич пойтахтда беллашув эмас, балки суҳбат тарзида ўтказилиб, бу босқичга етиб келганлар хорижга аниқ борадиганлар бўлишади. Аммо республика миқёсига фақат чет тилини яхши билмагани сабабли чиқолмаганлар ташлаб қўйилмайди, балки тил ўргатадиган марказларимизда қайта тайёрларикдан ўтиб, кейинги йилги танлов тадоригини кўришади. Дарвоқе, танловимиз бир йилда бир марта ўтказилади.

Бундан ташқари Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, Фан ва техника давлат қўмитаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ва «Устоз» жамғармасы томонидан ҳар йили апрель ойида «Йилнинг энг яхши мураббийси», «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» ва «Йилнинг энг яхши илмий раҳбари» қўриқ-танловлари ўтказилиши мўлжалланган. Беллашувлар шаҳар, вилоят, республика миқёсига олиб борилади. Республика кўрик-танлови ғолиби Мустақиллик байрами куни тақдирланади. Сўнгги босқичга чиққан, аммо ғолиб бўлмаганлар эса жамғармамиз томонидан хорижда малака ошириш имконига эга бўладилар.

— «Устоз» жамғармасы профессор-ўқитувчиларни қайта тайёрлашда қайси соҳаларга асосий эътиборни қаратади?

— Жамғарма низомига кўра фаолиятимиз 24 йўналишда иш олиб боради, аммо бу шунча соҳа дегани эмас. Чунки айрим йўналишлар уч, тўрт соҳани қамраб олган. Уларнинг деярли ҳаммасини устувор дейиш мумкин. Лекин мавжуд йўналишлар ҳақида шунини айтиш лозимки, улар қаторида мисол учун автомобиль курилиши йўналиши янгиликдир. Бундан ташқари педагогика йўналишига кўпроқ ўрин берилган. Чунки педагогика у ёки бу соҳага йўналиш беришда катта аҳамиятга эга.

Ўрни келганда шунини таъкидлаш жоизки, профессор-ўқитувчиларимизнинг хорижда малака оширишлари, қайта тайёрланишлари чет эл тажрибасини қандай бўлса шундайлигича қабул қилиш дегани эмас. Чунки халқимизнинг тарихий келиб чиқиши, миллий урф-одатлари, ўзига хос руҳияти мавжуд. Жамғарма ўз фаолияти жараёнида бу жиҳатларни эътиборда тутди. Ваҳоланки, бизнинг кадрлар тайёрлаш бўйича ўз миллий дастуримиз бор. Жамғармамиз иш давомида вилоятлардаги билим масканлари профессор-ўқитувчилари савияси Тошкент шаҳридаги шундай ўқитувчилар савияси даражасига етказиб, биргаликда яна юксалтиришни мақсад қилиб қўйган. Чунки бу борада фарқлиқни мавжудлиги барчага аён, айниқса хорижий тилларни ўрганиш соҳасида. «Устоз» жамғармасы дастурларининг учдан бир қисmini билим масканлари ўқитувчиларини ривожланган мамлакатларда малака ошириш, тақриба алмашишлари ташкил этса, қолган икки қисми шу ердаги ўқиш-ўқитиш ишларидан иборат бўлади. Чунки бир ўқитувчининг чет элга бориб келишига қараганда чет эллик мутахассиснинг юртимизда бир қанча кишини ўқитиши ҳам самаралироқ, ҳам молиявий жиҳатдан қамқаржордир. Жамғармамиз моддий жиҳатдан бақувват дейишга асос бор, хусусан бу борада давлатимиз мадади, олий ўқув юртиларининг тўлов-шартнома маблағлари ҳамда иқтисодий жиҳатдан бақувват бир қанча муассасаларга эгамиз.

Абдумалик АБДУРАХМОНОВ
суҳбатлашди.

«Шарк қўёши Бехзод учун қурилган шинам хужрани нурга гарк этди. Бу ерда наққош па-стдаккина қия курси устида энгашиб ишлар-ди. Курсининг тортма хоначаларида шох асар-лар яратиш учун зарур бўлган ҳамма нарсалар муҳайё. Тўғри, Бехзод европалик расом-ларниқидек кенг ва қулай устахоналарга эга бўлмаган. Унинг иш жойи оддийгина хужра бўлиб, ок мармар деворлари Шарк хаттотла-ри томонидан Қуръон калималари билан муай-ян этилган. Хужрада бўйра тўшалган бўлиб, гилам устидаги бир неча ёстик меҳмонлар ва мухлислар учун қўйилган. Хужра орқаси бог, сокин сувли ховуз, ундан нарироқ гулзор ва дарахтзор. Шафтолилар пишган, ишқомдаги узумлар олтиндек товланади. Хужра атрофи-да аттиргуллар чамандек очилиб ётарди. Ми-нглаб турли-туман гуллар қийос очилганидан уларнинг барглари кўзга ташланмасди. Шу му-хитда илҳомланган Бехзод ўтириб, нозик мўйқалами билан суврат чизарди. Нозик мўйқаламини ундан илгари ҳам, кейин ҳам ҳеч бир мусаввир Бехзодчалик ишлатишга муваф-фак бўла олмаган. Швед санъатшунос оли-ми томонидан билдирилган ушбу фикр, ал-батта Камолитдин Бехзодга берилган жуда юқори баҳодир. Европа ва Осиёдаги мини-ятура санъати мухлислари Камолитдин Бех-зод томонидан яратилган гўзал, нафис асар-ларни кўрганда ҳайратдан лол қоладилар.

Шарқнинг улуг мусаввири Камолитдин Бехзод улуг шоир мутафаккир Алишер Навоий ва Абдураҳмон Жомийларга замондош бўлиб, тарихда XV аср иккинчи ярмида ташкил топган Хирот миниатюра мактаби таъриқига улкан ҳисса қўшган атоқли санъаткор сифатида ном қозонган. Мутахассисларнинг фикрича, мусаввир ижоди Шарк миниатюрасидаги расм санъатининг энг юқори чўққиси бўлиб, унинг бетакрор асарларидаги чизиклар нозиклиги, ажойиб рангларнинг мутаносиблиги билан ҳануз томошабинларга маънавий завқ бағишламоқда. Шунингдек, Бехзод даҳоси туфайли инсон ўз қимматига эга бўлди ва бу образга композицияда алоҳида ўрин бериладиган бўлди. Энди илгариги юзакиликдан қочиб табиийлик ва мутаносиблик юзига келди, имо-ишоралар, ҳаракатлар турли-туман бўлди, бойиб, ифодалироқ бўлди. Янги-янги қаҳрамонлар вужудга келиб, уларнинг кайфияти манзара орқали ифодаланган. Мусаввир ижодининг таъсирини бутун Яқин Шарк ва Ўрта Осиё миниатюра санъати мактабларида, Туркия, Озарбайжон, Ҳиндистон тасвирий санъатида ақол кўриш мумкин. Камо-

литдин Бехзод ижоддан тўхтамаган ҳолда жуда кўплаб шогирдлар тўплади ҳамда мактаблар тузди. Кези келганда шунини таъкидлаш лозимки, XV асрда Табризда яшаб ижод этган санъаткорлар орасида энг машҳури Пир Саид Аҳмад Табризий бўлиб, турк тарихчиси Мустафо Алининг ёзишича у Камолитдин Бехзодга устозлик қилган экан.

Яқин ва Ўрта Шарқнинг миниатюра тарихида XVI аср гуллаб-яшнаш даври бўлди. Эрон, Озарбайжон, Туркия, Ўрта Осиё ва Ҳиндистонда миллий бадиий марказлар

Камолитдин Бехзоднинг 545 йиллиги олдидан

ШАРҚ ҚЎЁШИ

тузилди. Қадимий мактаблар тикланиб, янги жойлараро мусаввирлик мактаблари вужудга келди. Шу билан бирга ҳар хил нафис тасвирий санъат мактаблари орасида ижодий билимлар алмашинуви, усталарнинг бир бадиий марказдан иккинчисига аралашиб кетиш жараёни авж олган. Бу Яқин ва Ўрта Шарқнинг бирлигига ва ранг-тасвирий ривожига ақиндан ёрдам беради.

Ўз асрининг нодири, мусаввирлар пешвози Камолитдин Бехзод Хиротда бир бор миниатюра мактабини яратган, шогирдлар ортирган эди, иккинчи бор эса Табризда нафис тасвирий санъат мактабини бу-нёд этди. Ўз атрофига энг истеъдодли мусаввирлар, наққошлар, хаттотлар ва бошқа ҳунармандларни тўплаган Устод Бехзод уларга раҳнамолик қилиш билан бирга кунт билан ўзи севган санъатнинг сир-асрорларини ўргатди. Шундай қилиб Бехзод Султон Муҳаммад Нур, Оқо Мирак, Мир Саид Али, Шох Муҳаммад Нишопурий, Маҳмуд Музаҳҳиб, Мавлоно Ёрий, Ҳасан Бағдодий, Абдулла Шерозий сингари кўплаб истеъдодли мусаввирларни тарбиялади. Бехзод ва унинг наққошлик мактаби намояндалари томонидан юксак поғонага кўтарилган миниатюра санъатида табиат, ҳайвотот олами, айниқса, инсонлар ва улар ўртасидаги ижтимоий муносабатларнинг кўп томонлари ўз аксини топган. Шунинг учун ҳам айнан миниатюра санъати бизга ўтмишдаги Ўрта ва Яқин Шарк, жумладан, Ўрта Осиё халқларининг турмуш шароитларини тушунишимиз-

да яқиндан ёрдам беради.

Камолитдин Бехзод ва унинг шогирдлари бизга жуда кўп ноёб асарларни мерос қилиб қолдирганлар. Мусаввирлар деярли бир хил асарлар яратганлар. Асар мавзуси ҳам, ранглар танланиши ҳам бир-бирига яқин. Бу ўхшаш ноёб асарларни санъатшунослар матн орасида ёзилган мусаввирларнинг исмларидан фарқла-ганлар. Бехзод асарларини бошқа мусаввир-шогирд-лари асарларидан ана шу йўл билан ажратилган. Бех-зод яратган миниатюралардаги матн орасидаги бўш-ликка «Саввара ал-абд Бехзод» ёхуд асар тағига «Бех-зод» деган майда чиройли сўзлар битилган. «Искан-дар ва Эрон лашкарлари ўртасидаги жанг», «Хусрав Ширин қасри олдида», «Баҳром қора қасрда», «Шируя юборган қотил Хусравни ўлдирмоқда», «Отаси Маж-нун ҳузурда», «Самарқанда масжид қурилиши», «Қиз-лар ховузда чўмилмоқдалар», «Искандар донишманд дарвеш ҳузурда» сингари ўнлаб асарларда шундай битиклар мавжуд.

Санъатшунос олимларнинг таъкидлашларича, Султон Хусайннинг амалдори Амир Али Форсий Барлос учун Низомийнинг «Хамса» асарига қўлэзма тайёр-ланган ва миниатюралар ишланган. Ундаги 16 та ми-ниатюра сувратлари Бехзод қаламига мансуб бўлиб, қолганлари Устод шогирдлари бўлмиш Мирак ва Аб-дураззоқларники экани аниқланган.

Нафис миниатюраларни завқланиб томоша қилар-канмиз, беихтиёр асардаги қишлар тасвирироқ улар кийим-кечаги диққатимизни ўзига тортади. Асарларга қараб, ўша даврнинг ўзига хос либосларини, ранги-ни, безагию кийиниш услубини тасаввур қиламиз. Шу-нингдек, миниатюралардаги ифодаланган Ўрта Осиё либослари яратилиш жойи номалум бўлган мини-атюраларни аниқлаш имконини беради. Масалан, Бех-зоднинг «Хусрав Ширин қасри олдида» миниатюраси-даги Хусравнинг қиёфаси Ўрта Осиё халқлариникига ўхшаш, кийими унчалик серхашам эмас, қолган пер-сонажлар ҳам ҳаётий ифодаланган.

Устод Камолитдин Бехзод ва унинг шогирдлари биз-га туганмас, бекиёс тарихий бойлик қолдирганларки, биз бу бойликларни ҳали ўрганишимиз, келахак ав-лод учун асраб-авайлашимиз лозим. Чунки бу асар-лар мамлакатимизда яна ҳам кўплаб Бехзод ва унинг шогирдлари сингари мусаввирлар етишиб чиқишига бир туртки бўлиб қолади ҳамда Камолитдин Бехзод шундай расомлар учун доимо биринчи устоз бўлиб қолаверди.

Шоира ЎРМОНОВА,
Халқаро ислом тадқиқот маркази
ходими, санъатшунос.

Дилмурод Дўстмухамедовни учратганимизда у «Ўткан кунлар» бадиий фильми ҳақида жўшқин хикоя қила кетди:

— Бу фильмининг кўрмасам асло бўлмасди. Ахир унда деярли бу-тун оилам суратга тушган.

— Ие? Қандай қилиб.

— «Ўткан кунлар» фильмида ра-фикам, катта қизим Ирода, ки-чик қизим Шахризодамиз кат-нашган.

Шундан кейин суҳбатимиз киз-гин тус олди.

— Аввал фильм ҳақидаги таассу-ротларингизни гапириб берсангиз.

— Фильм менга ёқди. Айниқса, унинг икки серияли қилиб ишланганидан хур-санд бўлдим. Сабаби аввал яратилган-да халқимизнинг урф-одатлари, хусу-сан, ўлкамиз табиати анча сиқик кўрса-тилган эди. Ҳозиргисини бунинг акси. Яна бир гап: фильмининг суратга олишда «Ўткан кунлар» романининг йигирманчи йиллардаги илк нашрига амал қилин-ган. Руслар босқини, Отабекнинг Ша-май — Оренбургга боришлари аввалги фильмда йўқ. Йўлдош Аъзамов яратган фильм киночилигимиз тарихида алоҳи-да саҳифа бўлди. Фақат Мэлс Абзалов режиссёрлик қилган икки сериялик «Ўт-кан кунлар» тўлақонли, миллий руҳга бой бўлиб яралганлигини таъкидламоқчиман.

— Сизнинг айтган гапларингизни то-мошабинларгина тасдиқлай олади.

— Бошқа кинотеатрларни билмадим лекин мен борганларида одамлар тир-банд эди.

— Онамнинг орзуси ушалди, де-дингиз...

— Отам раҳматли Камолхон ака, онам Қимматхон ая билан сандал атрофида «Ўткан кунлар» романини ўқирдик. Онам қироат билан ўқирдилар. Абдулла Қоди-рий ҳозир ҳам хонадонимизнинг азиз ки-шиси. Матлуба холам ўғил кўрганларида исмини Отабек қўйганлар. Онам қиз кўр-ганларида исмини Кумуш қўйган эканлар. Опами Кумушдек қиз бўлсин деб ният

қилганлар-да.

«Ўткан кунлар»ни суратга олиш бош-ланиши билан Кумуш роли учун танлов эълон қилинди. 9 та номзод орасида ки-зим Шахризода Кумуш ролига лойиқ то-пилганини эшитиб, онамнинг севинган-ларини айтишдан ожизман. «Ниҳоят ор-зуим ушалди, суюкли набираларимдан би-ри Кумуш бўлди» деб бошлари осмонга

Санъат

«ЎТКАН КУНЛАР» ФИЛЬМИДА

БИР ОИЛАНИНГ УЧ АЪЗОСИ ҚАТНАШДИ

Наврўз

«БОДОМЗОР»ДА ШОДИЁНА

Бодомзор маҳалласида янраган карнай-сур-най, ногораю доира садолари атрофга таралиб, барчани Наврўз тантаналарига қорлади. Шодиё-нада маҳаллаларнинг кексаю ёшлари фаол иштирок этишди. «Ён қўшни — жон қўшни» дедаларидек бодомзорликлар билан чегарадош Мингўрик ма-ҳалласининг вакиллари ҳам давра тўридан ўрин олишди.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, маҳаллада кам таъминланган, кўп болали оилаларни, ёрдамга муҳтож беморларни ижтимоий ҳимоялашга ало-ҳида эътибор берилаяпти. Ҳозир кам таъмин-ланган оилалардан 16 тасига моддий ёрдам кўр-

сатилаётган бўлса, 5 та оилага маҳалла маблағи ҳисобидан минг сўмдан пул берилаяпти. Шунинг-дек, 106 та оила бекаси фарзандлари учун нафа-қа пули олапти.

Шодиёнага таширф буюрганларни Тошкент Давлат консерваторияси ўқитувчиси, Малайзия-да ўтказилган Осиё мамлакатлари мусика ме-ро-си фестивали совриндори, хушовоз хонанда Рифатилла Қосимов етакчилигидаги даста гуру-ҳи ўзларининг дилторат қўшиқлари билан хуш-нуд этишди.

Эркин ТўЛАГАНОВ.

ФАЙЗЛИ ЎТДИ

Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси муфтий Абду-рашид қори Баҳромов байрам

С. Раҳимов туманидаги Бо-бур маҳалласида ҳам Наврўз шодиёналари файзли ўтди.

дастурхонига йиғилган ота-хонларга сиҳат-саломатлик, байрамона кайфият тилади. Марҳумлар хотираси ёд олин-ди. Дошқозонда пиширилган тансиқ Наврўз таоми — ҳалим дастурхонга тортилди. Хотам Қосимов ва Тўхтасин Эми-нохуновлар ижро этган шира-ли қўшиқлар йиғилганлар ди-лига илиқлик бахш этди.

Абдулла ТОЛИПОВ.

Ғазалхонлик

УМР

Ҳар кун бир барг узилар умрим чиноридан, Сариқлиги хижрону яшиллиги баҳоридан.

Олтин мисол ҳар куним қадри сарбаланддир. Бахраманд «ишла, тер тўк» деган шиоридан.

Бекор кун мисли ҳазондек жисмингни ўртар, Айиргай улар мени йўқ ила боримдан.

Ҳаётим элга керак бўлса гар хушнудман, Наволар таралгайдир у чоқ чертган торимдан.

Муродий айттар мудом бағрида эрқасимон, Бир эмас ўн умрим ҳам айлансин дийримдан.

Тўхтамурод ФАЙЗУЛЛО.

ВАПААН ИШҚИ

Жон Ватан ишқиде куйлай кўлда торим бор экан, Мустақил давлат деган қулшан дийрим бор экан.

Неча йиллар орзиқиб қутлан эдик бу эркимиз. Бермағайман кўлдан энди дусту ёрим бор экан.

Ушбу юрт ўғлонларин кўзиде ёнгайдир соғинч, Билмадим, юртимга қанча интизорим бор экан.

Сен қозоқсан ёки қирғиз, ё тожик, туркман демай, Тенг яшаймиз ушбу элда, шундоқ шиирим бор экан.

Асрағайман бул чаманини, ҳақ-ҳуқуқ, эл бахтини, Посбонман то йигитлик номус-орим бор экан.

Тупроғини ўпгай ўргулиб, Пўлат чиндур сўзим, Фаҳримдан ларзада осмон гул дийрим бор экан. Турсунпўлат ПИРМАТОВ, уруш фаҳрийси.

ИЛМ

Илм олинур сабр-қаноат, меҳнат билан, Аҳли илм эъозланур ҳурмат билан.

Бир умрга татигулик булоқдир у, Гар навласанг иштиёку заҳмат билан.

Илмсиздан қочар мудом бахту иқбол, Аё фарзанд, илм ол яша омад билан.

Ҳазиналар, дафиналар қалити у, Мингги йиқар аҳли олим журъат билан.

Муродийнинг юрагиде бир армон бор: Ёш бўлсаму илм олсам суръат билан.

Яқинда телеви- зорда қариялар уйдан олиб кўрсатилган бир лавҳани кўриб қолдим. Ўйил-қизлари бўл- ган бир отахон қариялар уйда яшар экан. Шунда дунё- да меҳрсиз фарза- ндлар ҳам бор экан-да деган фи- кр миямга урилди. Ногоҳон ота-онала- рига, хатто қайно- та-қайноналарига меҳригиде фарзанд- лар ҳақидаги илик гапларни ҳам эсла- дим. Яхшиямки, бундай инсонлар элимиз ичида се- роб.

Оқил исмли мактаб- дош ўртоғим билан Чор- тоқ сихатгоҳида учра- шиб қолдик.

— 1966 йиллар. Тош- кентликлар бошига туш- ган мусибатни биласан, деб ўша йиллардан ҳикоя қила бошлади ўр- тоғим. — Козим акам уруш ногирони бўлган- ликларидан нафақа ола- дилар. Касблари ўқитув-

Ёнамо

ЯХШИЛИК

чи. Олтита боланинг ба- ри ҳали ёш, ҳаммаси акам қўлига қараб тури- шарди. Дадам ва ойим эса мен билан бирга яшашарди. Топиш-тути- шимдан нолимасдим. Лекин шунга қарама- сдан Козим акам ўн-ўн беш кунда менинг рўз- гори билан қизиқарди- лар. Ошхонага кириб, озиқ-овқатга ишлатила- диган нарсаларни, кўз- дан кечириб чиқарди- лар. Келаси сафар да- дам билан ойимни кўр- гани келганларида рўз- горимизда кам қолган нарсалардан кўтариб келардилар. «Ака, нега шундай қиласиз, ҳудода шукр, ҳамма нараса етарли. Тугаса, ўзим олиб келаман. Пулим бўлса бор», — дердим.

Шунда акам: «Биламан, ука. Ойим билан дадам- ни кўрган вақти бе- маҳал қариндош-уруғ, дў- ст-ёр, биродарлар ке- либ қолишди. Меҳмон хурмати, олдиға бир ко- сада қуюқдир-сууюқдир овқат қўйилса, дадам хурсанд бўладилар, айниқса, ойимнинг че- қалари очилиб кетади. Раҳмат ука, дадам ва ойимларни шунчалик эъзозлаб, ҳурматларни ўрнига қўйиб турибсан. Кам бўлма», — деб дуо ҳам қилиб қўядилар.

Акам узоқ муддат Тошкентнинг Қаллоҳона маҳалласида котиб, кейинчалик маҳалла кў- митасининг раиси бўлиб ишлаганлар. Акам ва- фот қилиб кетганлари- га тўрт-беш йил бўлса ҳам таниш-билишлар яхши сўзлар билан эс- лаб туришадилар:

— Раҳмат Козимхон кўп аjoyиб яхши инсон эди, — миннатдорчилик билдирадиган кекса қўши- ларидан бири учрашиб қолганимизда. Ўзи ҳужжатларимни бирга тўғрилайди, туман иж- тимой таъминот бўли- миға мен билан бирга бориб, нафақамни тў- гирлаб берган. Хар са- фар нафақа олганимда акамнинг ҳақиға дуо қи- ламан.

— Ҳаётда бандаси адашар экан, — эслайди ҳозирда бола-чақали ўрта яшар қўшиларни. — Ешликда эгри йўлга ки- риб, қамаллаган бўлган- нимада Козим акам ишимни суддан маҳал- лага сураб олиб, усти- га-устак ишга ҳам жой- лаб тўғри йўлга солган- лар. Хатто тўйимда бош-қош ҳам бўлганлар.

— Ёш келин-қўёвли пайтимизда арзимаган гап-суз билан орамизга совуқчилик тушиб, ак- ралишадиган бўлгани- мизда раҳматли акам- гиз бизни яраштириб қўйганлар, — деб хоти- рлайди оғайниларидан бири. — Ҳудода шукрлар бўлсин, мана ҳозир кат- та ўғлимизни уйланти- риш ҳаракатидамиз.

Мен бу гапларни ёзи- шимдан мақсад ҳамма замоналарда ҳам элимиз ичида эзгу ниятли ин- сонлар бўлишганини яна бир бор эслатиш- ди. Уларнинг мақсади элга, юртга, одамларга бирон наф етказиб, ях- шилик қилиш эди. Зе- ро, ота дуосини олган икки дунёда кам бўл- майди.

Эркин ЭРГАШЕВ.

1968 йиллар эди. Тўрт ёшли си- нглим онамдан «Дадам нега кел- маяптилар?» — деб сўроқлайди- ган одат чиқариб олди. Онам си- нглимининг кундан-кун ичикиб, тез-тез касал бўлиб қолаётгани- дан тоқатсизланиб, шифокорга кўрсатди. Натижа бўлмади. Син- глимининг аҳоли оғирлаша бошла- ди. Шу кез олис қариндошимиз — нуруний Абдулла ота хонадо- нимизга кириб, синглимининг ах- волини кўриб, онамга: «Жийда да- рахти мевасидан олиб келиб еги- зинг», — деб ўқирди. Онам Аб- дулла ота айтганидек қилди. Ора- дан қисқа вақт ўтди, синглимин- инг соғлиги эса тиклана борди...

Анчадан бери бир савол мени ўйланти- ради: дарҳақиқат, нега Тошкентда анжир, шотут ёки жийда дарахти камайиб кетди?

Муҳокама учун мавзу

ЖИЙДА ҲИДИНИ СОҒИНДИК

Бошқаларни амаллаб топса бўлару лекин жийдани хатто ёдимиздан ҳам чиқариб қўйяпмиз. Хар баҳор фаслида мевали ва мевасиз дарахтлар эканми-да, жийдани хаёлга ҳам келтирмаймиз. Нега? Жийда дарахти ниҳоли йўқлигиданми? Ёки табиат- га бефарқлигимизданми? Ахир мингдево- на, янтоқ, оққуврай, юлғун, жийда каби

ўсимликлардан ҳам илгари табобатда са- марали фойдаланган эканлар-ку!

Қачон бобомиз еган жийда ниҳолларини ўтказамиз? Боболаримизнинг табобат ҳақи- да ҳикоялари гиж-гиж: хотираларининг би- рида жийда мевасини табобатда ичбурма, тумов, шамоллаш каби кўплаб дардларга қарши самарали қўлланиб, келинганлигини айтганлар. Ҳозирчи, хонадонларда жийда экилганини эшитмаймиз. Ҳамма нок, олма, анор каби мевали дарахт эксалар-да, энг ачинарлиси малина, шотут, анжир, бодом, дўлана каби доривор дарахтларни қандай парваришлашни ҳам билмаймиз. Нилуфар гулини парваришлашни орзу қилмасак ҳам бўлади, алоҳи парваришлаш ҳақида оғиз очмасак ҳам бўлади... Хуллас, жийда ҳиди- ни жуда соғиндик.

Мухтор СУЛАЙМОНОВ.

Аjoyиботлар

ИШТАҲАСИ КАРНАЙ

Шимолий Америкада полифемус қапалаги жуда кўп уч- райди. Энг ажабланили жойи шундаки, бу қапалак дунё- да энг кўп озиқ истеъмол қиладиган жонот саналаркан. У ҳаётининг биринчи 48 соатида шунчалик зўр иштаҳа билан озиқланаркан. Ана шу вақт ичида бу қапалак ўз оғирлигини 86 минг марта орттириб юбораркан. Бу 3 кило 17 грамм оғирликда тугилган чақалоқ 273 тонна овқатни еб қўйди дегани билан баробардир.

ЭНГ КЕКСА МУШУК

Одатда мушуклар 10-12 йил умр кўради. Бироқ Австра- лиянинг Атика шаҳрида яшовчи 67 ёшли Бароннинг муш- уги узоқ яшашда дунёда рекорд қўйган. Бу Том лақабли мушук 40 йилдан буён Бароннинг хонадониде яшайди. Уни барча оила аъзолари яхши қўришади. Барон 27 ёшида боқиб олган Том ўтган давр мобайнида бирор марта ҳам касалланмаган.

ЭНГ ОСОН ТИЛ

Гавайликларнинг полинезия шеvasи дунёда энг осон тил эканлигини тилишунослар таъкидламоқдалар. Чунки унда ати- ги 6 та ундов ва 5 та унли харф бор. Бундан ташқари бирорта ҳам талаффузи қийин сўзлар учрамайди. Аммо бу тилини ўрганиш кўпмас осон саналмайди. Чунки II товуш им- лосидан жажон тиллари конструкциясидаги сўзларни ту- зишининг ўзи бўлмайди-да.

ЭНГ КИЧИК МАКТАБ

Норвегия шимолидаги Арктика бўшлиқларида Ваггетем деб номланувчи кичкина қишлоқча бор. Ана шу қишлоқча дунёда ўзининг энг кичик мактаби билан машҳурдир. Чун- ки бу мактабда маҳаллий айёқ овловчиларнинг аттиги уч нафар фарзандлари ўқишади. Бу қишлоқда бор-йўғи 40 киши яшайди, улар бир-бирлари билан жудаям индек.

МИТТИ МОТОЦИКЛ

Таиландлик талабалар энг кичкина мотоцикл ясашга муваффақ бўлишди. Мотоциклнинг узунлиги 43 сантиметр, баландлиги эса 18 сантиметр. Лекин энг ажабланили жойи шундаки, у соатиға 15 километр тезликда юриши билан бирга, 130 килограммгача бўлган юкни кўтара олади. Ка- нақунжунт мойи ёки спирт унинг асосий ёнгилгиси ҳисобла- нади.

САДОҚАТЛИ ОИЛА БОШЛИГИ

1940 йилда вафот этган ҳиндистонлик Гемулы Бхикайн Наримени энг садоқатли оила бошлиғи дейиш мумкин. Чунки у 86 йил бир никоҳда бўлган. Қизиқ жойи шундаки, кўёв бола никоҳдан ўтганда беш ёшда, бўлган. Бунданки никоҳлар Ҳиндистонда қариндош-уруғларнинг розилиғи билан, улар ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш ҳамда оилавий жанжалларга барҳам бериш мақсадида қилинган. Бундай никоҳ соҳасидаги рекорд Бангладешда қайд этилган. Никоҳдан ўтказилганда кўёв 2 ойлик чақалоқ эди.

Дилноза ФИЁС қизи тайёрлади.

Ҳамшаҳримиз Маҳбуба ая Абдурасулова бир асрни қаршилади. У мураккаб ҳаёт йўлини босиб ўтди, иккинчи жаҳон уруши йиллари бева қолиб, беш фарза- ндни тарбиялаб вояга етказди. Тўнғич фарзанди ҳозирда 78 ёш бўлса, кенжаси 60 ёш. Маҳбуба аянинг бугунги кунда 140 дан ортиқ неваре ва эвараси бор. СУРАТДА: Маҳбуба ая 6 ёшли набираси Мадина ва 10 ёшли эвараси Камола (орқада) билан.

Равиль Альбеков олган суратлар.

«Тошкент оқшом» газетасининг шу йил 13 март сонида эълон қи- линган мақола кўпчилигининг эътиборини тортди. Мақолани ўқир экан- ман кунги кеча мактабда ота-оналар мажлисидан сўнгги воқеа ёдимга тушди. Умумий йиғилишдан сўнг, хар сафарги одатга кўра ота-она- лар фарзандлари таълим олаётган синфда йиғилишиб, синф раҳбари билан мулоқотда бўладилар...

Мактаб дарвозасидан чиқар эканман уч-тўрт аёлнинг ниманидир баҳслашиб турганини кўрдим. Улардан бири та- ниш бўлганилиги учун орқамдан тез-тез юриб етиб олди.

— Ҳа, тинчликми? Саломлашгач сў- радим ундан.

Акс садо

«МУАЛЛИМ СОВҒАГА МУҲТОЖМИ?»

— Э, нимасини айтасиз, ўзингиз би- ласиз тўртта фарзандим шу мактабда таълим олади. Аксига олгандай бири бу йил 11-синфни, иккинчиси-9, учинчиси- 4-синфни тугатапти. Кенжаси эса 1-си- нфда ўқийди. Ахир ўқитувчилар ҳам би- роз ўйлаб кўришса бўладику.

Битириш ўтиришига бирига 5 минг, бирига 4 минг сўмдан йиғишармиш. Уям майлия 4-синфни битираётганларга ўти- ришга нима бор. Улар ҳам 500 сўмдан ўқитувчи ва мактабга совғага йиғиб, ус- тига устак бир тоғордан пишириқ пи- шириб келармишмиз... Қаранг, 4-синф- ни битираётгани учун видеога олишар- миш. Ҳаммасидан «Алифбе» байрами ўтиб тушаяпти. Ўқитувчига битта эмас 2 та бир хил гилам совға олишармиш... Шунга тортишиб турган эдик. Ахир ўзи- нгиз ўйланг бировда бор, бировда йўқ- ку ўша пул.

— Ахир сиз шуни шартта айтмадин- гизми? — сўрадим ундан.

Гапиртиргани қўйишмади. Бир-икки- та «бойвачча» ота-оналар «Берсак, бо- ламиз учун берамизда, ахир қаерда ко- либ кетмайди шу савил пул» дейишади.

Яна бир қўшним айтиб берган воқеа бундан ҳам ўтиб тушди. 1-синфда ўқиёт- ган ўғлининг муаллими турмушга чиқаёт- ган экан. Тўйга ўзи ўқитаётган синф ўқу- чиларининг ота-оналарини ҳам таклиф эттибди. Хар бир ота-она тўйга биттадан тоғорада пишириқ ва совғага гилам олишмоқчи экан. Шунда ҳалиги муалли- ма «Пулини ўзимга бера қолинглар, ке- ракли нарсамни оламан» дебди пул тўп- лаётган одамга.

Ахир бу нараса таъмагирлик эмасми?! Нима учун энди ўқувчи хар байрамда ўқитувчига қимматбаҳо совға олиб бо- риши керак? Биз ота-оналар кам бунга сабабчи бўлиб қолмапмизми? Мактаб- га фарзандларимизнинг ўқишлари, ўзи- ни тутишларини суриштириш ўрнига қа- нақа тadbир ўтказиш, қандай совға олиш, қанча тоғора пишириш ҳақида маслаҳатлашгани бораётганлар ҳам ора- мизда топилади.

— Ота-оналар йиғилишида кўринма- дингиз? — сўрадим бир қўшнимдан.

Шарофат БАХРОМОВА.

Шаҳримиз кўчаларида ўрик гуллади.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

1 АПРЕЛДАН 15 АПРЕЛГАЧА

Қадрли дўстлар! Сизни

А. НАВОЙИ номили САНЪАТ

САРОЙИГА А. ҚОДИРИЙНИНГ

романи асосида янгича

талқинда суратга олинган «ЎТКАН КҮНЛАР»

2 серияли бадий фильмига таклиф

қиламиз.

СЦЕНАРИЙ МУАЛЛИФЛАРИ — М. АБЗАЛОВ

Х. ФАЙЗИЕВ

Х. ҚОДИРИЙ

БОШ РОЛЛАРДА:

Б. МУҲАММАДҚАРИМОВ, Ш. ДИЛМУРОД

ҚИЗИ, Л. ЭЛТОВА, Ҳ. АЛИХҲАЕВ,

Ё. АҲМЕДОВ, Г. ЖАМИЛОВА, С. ИСАЕВА,

Т. ОРИПОВ.

«Ўзбекфильм» киностудияси маҳсулот.

Соат 14.30, 18.00 да бошланади.

Маълумотлар учун телефонлар: 41-03-40,

41-04-90.

Корхоналар учун пул ўтказиш йўли билан

читалар

сотилади.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

МАБЛАҲИНГИЗ УЧ БАРОВАР ТЕХАЛИШНИ ИСТАЙСИЗМИ?

БИЗНИНГ МУТАХАССИСЛАРИНИЗ БУНГА ҚАНДАЙ ЭРИШИШНИ ТУШУНТИРИБ БERAДИЛАР.

DAEWOO C&C

Ўз моделларини

20%

гача сийлов

билан таклиф

этади

DAEWOO C&C Сизга фойдали шартларда дилеримиз бўлишингиз

учун ниссон беради. Харидингизни уч кун ичида отказиб бориш

кафолатланади

DAEWOO C&C

Дилерларимиз:

Хоржабек Д. OMNI-Telecom

Райхоний Беш-Ерч Сардор-Телеком

«Центр ирригация» Артамонов

Нур-Алиф Нодир Истедад Экс-ПРО

DIGITAL TECHNOLOGY OOO «Шепен»

Хас-Савоқ УМ «Космос»

OISORT OOO «Элди Лайн»

КК «Харуша-Маер LTD»

Нукус ш. тел.: (31622) 7-57-59; 2-43-40

Тел.: (3712) 79-85-47; 79-85-67

Факс: 79-88-02

Андижон ш. тел.: (3742) 24-28-01

Тел.: (3712) 40-42-33; 45-62-36

Тел.: (371) 132-10-28

Тел.: (3712) 95-26-44

Тел.: (3712) 55-31-39

Тел.: (3712) 45-98-21; 45-76-49

Тел.: (371) 162-01-43; 169-46-73

Тел.: (3732) 26-95-89

Тел.: (3712) 41-36-63

Тел.: (371) 137-80-38

Тел.: (3712) 83-17-04; 46-89-00

Тел.: (3712) 77-85-52; 77-06-77

Факс: (3712) 77-06-63

Тел.: (371) 133-81-41

Тел.: (3712) 67-86-08; 67-76-36

Тел.: (371) 132-07-20, 132-07-21,

132-07-22, 80-13-15, 80-08-00,

80-12-00, 80-14-20.

Факс: (371) 189-89-31

Дилерлар тел.: (371) 144-76-56,

144-77-20, 144-77-21

Манзилимиз: Тошкент шаҳри,

Пушкин кўчаси, 59

(7 қават)

ЮНФИРОК ҚИЛИНГ: СИЗНИ АЛОҲИДА ИМТИБЭЗЛАР КУТМОҚДА.

«Махсустрас» ишлаб чиқариш

бошқармаси 1998 йилнинг 1 апрелидан

бошлаб идора тасарруфидаги қуйдаги

ташкilotларнинг қисқарттирилишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

● Миробод туманининг «Махсустрас» автотранспорт кор-

хонаси

● Мирзо Улуғбек туманининг «Махсустрас» автотранспор-

т корхонаси

● Ҳамза туманининг «Махсустрас» автотранспорт корхо-

наси

● Юнусобод туманининг «Махсустрас» автотранспорт кор-

хонаси

● Шайхонтоҳур туманининг «Махсустрас» автотранспорт

корхонаси

● Яккасарой туманининг «Махсустрас» автотранспорт кор-

хонаси

● Чилонзор туманининг «Махсустрас» автотранспорт кор-

хонаси

● Бектемир туманининг «Махсустрас» автотранспорт кор-

хонаси

● Собир Раҳимов туманининг «Махсустрас» автотранспорт

корхонаси

● Акмал Икромов туманининг «Махсустрас» автотранспор-

т корхонаси

Эътирозлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайни-

да қабул қилинади.

Газетанинг шу йил 25 мартдаги 34-сонининг

3-бетига Акциядорлик жамиятлари раҳбарлари ва

реестр тутувчилар диққати учун чоп этилган:

— эркин савдо учун мўлжалланган, бироқ

сотилмаган улуш — 24 фоиз,

— хорижий инвесторлар учун мўлжалланган, бироқ

сотилмаган улуш 23 фоиз ҳамда акциялар умумий

миқдорининг 74 фоизи (25+25+24) деб ўқилсин.

Давлат Мулк қўмитасининг

Тошкент шаҳар бошқармаси

